

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/208/2019
Identifikačné číslo spisu: 3514211931
Dátum vydania rozhodnutia: 18.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3514211931.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému O. F., bývajúcemu v D., G. XX, o zaplatenie 4.561,98 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 4 C 261/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. apríla 2019, sp. zn. 19 Co 163/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 17. apríla 2019, sp. zn. 19 Co 163/2018 v rozsahu výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, z r u š u j e a vec mu vracia v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. marca 2018, č. k. 4 C 261/2015-65, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.636,98 Eur, spolu s vyčísleným úverovým úrokom do dátumu predčasnej splatnosti v sume 300,67 Eur, vyčísleným úrokom z omeškania v sume 3,25 Eur, úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 4.862,65 Eur od 03.05.2012 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 150,- Eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobca má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. Z toho dôvodu žalobu vo zvyšku zamietol.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. apríla 2019, sp. zn. 19 Co 163/2018, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výroku I. v časti splatnosti peňažného plnenia (nepovolil plnenie v splátkach) a vo výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Za sporné považoval odvolací súd len to, či má žalobca nárok len na úroky z úveru vzniknuté do dňa zosplatenia úveru, alebo či má na ne nárok aj po

zosplatnení úveru popri úrokoch z omeškania.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca rozsiahle dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa jeho názoru nebola dosiaľ riešená právna otázka nároku na zmluvné úroky po predčasnom zosplatnení úveru veriteľom, resp. otázka či po predčasnom zosplatnení úveru veriteľom v dôsledku omeškania dlžníka môže popri sebe stáť zmluvný úrok a úrok z omeškania. Dovolanie žalobca odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v nastolenej právnej otázke, nakoľko považoval právne normy, ktoré použil odvolací súd na daný skutkový stav, za nesprávne interpretované (vyložené). Navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

9. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

10. Žalobca v dovolaní uviedol, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe). Zároveň musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej založil svoje rozhodnutie. Otázka, ktorá odvolacím súdom nebola riešená alebo považovaná za základ pre rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia.

11. Dovolateľ namieta, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku, či si úrok z úveru môže veriteľ uplatňovať aj po dátume predčasnej splatnosti úveru vyhlásenej veriteľom v dôsledku omeškania dlžníka, a to aj popri úroku z omeškania.

12. Dovolací súd konštatuje, že nastolenú právnu otázku riešil odvolací súd a založil na jej právnom posúdení svoje rozhodnutie.

13. V ďalšom sa pri skúmaní prípustnosti dovolacích súdov zaoberal, či položená právna otázka už bola alebo nebola riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

14. Do úvahy prichádzajú pomerne nové rozhodnutia dovolacieho súdu - uznesenie zo dňa 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020 a uznesenie zo dňa 29. júna 2020 sp. zn. 3 Cdo 113/2019, ktoré danú právnu otázku už riešili, avšak v čase podania dovolania dovolateľom ešte predmetné rozhodnutia neexistovali.

15. Z týchto dôvodov preto dovolací súd uzatvára, keďže dovolateľom položená právna otázka nebola v čase podania dovolania meritórne dovolacím súdom riešená, že dovolanie je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné.

16. Po konštatovaní prípustnosti dovolania podrobil dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu meritórnemu dovolaciemu prieskumu. Pristúpil teda k posúdeniu dôvodnosti dovolania z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vyššie uvedenej právnej otázke vo väzbe na zistený skutkový stav, ktorým bol viazaný (§ 442 CSP).

17. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Inštitút predčasného zosplatenia úveru veriteľom v dôsledku omeškania dlžníka predstavuje zmenu záväzkovo-právneho vzťahu. Táto zmena spočíva v tom, že sa mení obsah pôvodne dohodnutého záväzku (zmluvy o úvere) v časti práv a povinností zmluvných strán, a to ohľadne povinnosti dlžníka zaplatať predmet zmluvy (úveru a odplaty). Pôvodný záväzok obsahoval povinnosť dlžníka splácať predmet zmluvy v mesačných splátkach. Pri uzavretí zmluvy sa dlžník s veriteľom dohodli, že veriteľ má okrem iného právo pri omeškaní dlžníka predčasne zosplatiť nesplatený zostatok predmetu zmluvy a žiadať od dlžníka jeho zaplatať naraz. To znamená, že omeškanie dlžníka so splácaním splátok spôsobí (ak veriteľ využije toto právo) zmenu v povinnosti dlžníka vrátiť predmet zmluvy, pričom zmena tejto povinnosti spočíva v zmene formy vrátenia zostatku predmetu zmluvy zo splátkovej na jednorazovú.

19. Nesprávny je preto záver odvolacieho súdu, že žalobca nemá nárok na úroky z úveru aj po termíne predčasnej splatnosti, pretože si to účastníci výslovne nedohodli v zmluve, resp. uvedené neobsahujú všeobecné obchodné podmienky žalobcu.

20. Úrok z úveru a úrok z omeškania sú dva odlišné inštitúty, ktoré je potrebné dôsledne odlišovať a nemožno ich zamieňať. Po zosplatení úveru teda z nesplatenej istiny ďalej beží úrok z úveru (ako odmena za poskytnuté finančné prostriedky, ktoré dlžník v dohodnutej dobe nevrátil) až do ich vrátenia a v prípade omeškania dlžníka beží zároveň taktiež úrok z omeškania (ako sankcia za omeškanie s úhradou peňažného záväzku).

21. Dovolací súd taktiež zdôrazňuje skutočnosť, že akceptácia záveru odvolacieho súdu by viedla k absurdnému dôsledku, kedy by spotrebiteľ po dobu trvania zmluvy platil dojednaný úrok z úveru (v prejednávanej veci 19,53 % ročne), ale potom, keď by kvôli porušeniu jeho zmluvných povinností došlo

k zosplatneniu úveru, platil by len zákonný úrok z omeškania (v prejednávanej veci 9 % ročne). V dôsledku rozhodnutia odvolacieho súdu by preto bolo pre dlžníka výhodnejšie byť v omeškani než úver riadne splácať. Z uvedeného preto vyplýva, že dôvody, pre ktoré odvolací súd (i súd prvej inštancie) nepriznal žalobcovi právo na úrok z úveru aj od zosplatnenia úveru do zaplatenia istiny, právne neobstojí.

22. Dovolací súd preto nevidí dôvod, aby sa odkláňal od rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020, 3 Cdo 113/2019 a 1 Cdo 94/2019 a sa stotožňuje s ich závermi aj v predmetnej veci.

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

24. Z týchto dôvodov najvyšší súd zrušil (v zmysle § 449 ods. 1 CSP) rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.